

Lokalna samouprava

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME** br. 899
od 27. marta 2008.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

BROJ 30

MART 2008.

HOMER MAVROMATIS, ambasador Republike Kipar: **KIPARSKI INVESTITORI** **NEĆE ODUSTATI**

U OVOM BROJU: MIRJANA BOŽIDAREVIĆ, VLADETA PETROVIĆ, LJILJANA LUČIĆ

Druga sednica Predsedništva SKGO

U Beogradu je 28. februara 2008. godine održana Druga sednica Predsedništva Stalne konferencije gradova i opština kojoj je predsedavao Željko Ožegović, predsednik SKGO-a. Pored članova Predsedništva, sednici je prisustvovala predstavica Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Prvi deo sednice bio je posvećen usvajanju Zapisnika sa prethodne, Prve konstitutivne sednice Predsedništva i redovnom Izveštaju generalnog sekretara o radu Stručne službe između dve sednice Predsedništva. Predsedništvo je upoznato sa poslovima kojima se Stručna služba bavila u navedenom periodu sa posebnim osvrtom na novu organizacionu strukturu i proces decentralizacije odlučivanja unutar službe. Takođe, Predsedništvo je informisano o tome da Savetodavni centar pokušava na jednom mestu da objedini publikacije i druge materijale koje su do sada objavili SKGO, gradovi i opštine, kao i partnerske institucije i organizacije. Generalni sekretar je podsetio da, u skladu sa novom organizacionom strukturom usvojenom na 36. Skupštini SKGO-a, sektor usluga SKGO-a za sada obuhvata Savetodavni centar i Centar za obuku, a uskoro će im se u radu pridružiti i treći centar, Centar za podršku izgradnje kapaciteta opština. Uključenjem mišljenja i preporuka Predsedništva SKGO-a, rad ovih centara trebalo bi da dodatno dobije na kvalitetu. Izveštaj generalnog sekretara kao i Zapisnik sa prethodne sednice Predsedništvo je usvojilo jednoglasno.

U daljem toku sednice doneta je odluka o imenovanju članova odbora SKGO-a, čime su i formalno konstituisani odbori. Prilikom sačinjavanja predloga uzete su u obzir istaknute kandidature opština i gradova za članstvo u odborima kao i njihove kandidature za predsednike odbora. Takođe, prilikom sačinjavanja ovog predloga posebno se vodilo računa o podjednako zastupljenosti članova u odborima i drugim telima SKGO-a, kao i o njihovoj ravnomernoj geografskoj raspoređenosti, konkretnim problemima pojedinih jedinica lokalne samouprave i, najzad, njihovom učešću u realizaciji projekata u pojedinačnim oblastima koje spadaju u delokrug nekog od odbora.

Sednica je nastavljena usvajanjem Akcionog plana SKGO-a za 2008. godinu i potvrđivanjem odluke o imenovanju pomoćnika generalnog sekretara SKGO-a, kao sastavnim delom Informacije o unutrašnjoj organizaciji rada Stručne službe SKGO-a.

Zbog otkazivanja učešća na ovoj sednici predstavnika Diplomatske akademije pri MIP-u, unapređenje kapaciteta u oblasti međunarodne saradnje predstavio je generalni sekretar, upoznavši Predsedništvo o predstojećim koracima u saradnji sa ovom ustanovom, posebno u domenu održavanja obuka predstavnika lokalne samouprave iz oblasti diplomatije i protokolarnih odnosa.

Na kraju sednice jednoglasno su usvojene Informacija o procesu izrade Zakona o javnoj svojini RS, Informacija o Nacrtu zakona o državnom premeru i katastru nepokretnosti sa predlogom za upućivanje Inicijative i Informacija o inicijativi za uspostavljanje saradnje sa Ministarstvom za telekomunikacije i informatičko društvo u uvođenju jedinstvenog informacionog prostora. ×

4 **INTERVJU: HOMER MAVROMATIS,**
AMBASADOR REPUBLIKE KIPAR
U SRBIJI

6 **EVROINTEGRACIJE:**
AKTIVNOSTI SKGO

8 **INTERVJU: MIRJANA BOŽIDAREVIĆ,**
PRESEDNICA OPŠTINE
STARI GRAD

10 **OKRUGLI STO: DOSTUPNOST**
SOCIJALNIH USLUGA

10 **INTERVJU: LJILJANA LUČIĆ,**
DRŽAVNA SEKRETARKA MRSP-a

12 **PROJEKTI: LOKALNA AGENDA 21**

13 **FINANSIJE: OPŠTINE SAME**
NAPLAĆUJU POREZ

14 **INTERVJU: VLADETA PETROVIĆ,**
IZVRŠNI DIREKTOR ZA POŠTANSKI
SAOBRAĆAJ PTT-a SRBIJA

15 **INFORMATIVNO**

16 **OPŠTINSKI ŽIVOT**

Okrugli sto – Prava i obaveze gradova

Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu u saradnji sa Svetom Evrope u Beogradu organizovalo je okrugli sto o primeni seta zakona iz oblasti lokalne samouprave "Prava i obaveze gradova" 25. marta u Beogradu. Pored ministra za državnu upravu i lokalnu samoupravu Milana Markovića, govorili su Nađa Ćuk, zamenaica specijalnog predstavnika generalnog sekretara Saveta Evrope, Hans Ola Urstad, šef misije OEBS-a u Srbiji, i pomoćnik ministra za lokalnu samoupravu Bratislav Đokić. Skupu su prisustvovali gradonačelnici, predsednici gradskih skupština, kao i drugi predstavnici vlasti iz gradova Srbije.

Mesečnik "Lokalna samouprava" je izdanje Stalne konferencije gradova i opština i redovan je dodatak nedeljnika "Vreme". Ovaj dokument izrađen je uz finansijsku pomoć SIDA – švedske agencije za međunarodni razvoj, kroz program "Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština – druga faza", koji sprovode UNDP – Program za razvoj Ujedinjenih nacija i SKGO. Za stavove izražene u ovom časopisu jedino je odgovorna Stalna konferencija gradova i opština i oni ni u kom slučaju ne odražavaju stavove SIDA ni UNDP-a.

Stalna konferencija gradova i opština, Makedonska 22, Beograd, tel./fax: 011/3223-446, e-mail: secretariat@skgo.org, <http://www.skgo.org>
Uređuju: Vladimir Jovanović, Biljana Vasić i Željko Krmetić; Fotografije: A. Anđić, I. Salinger i SKGO;

Grafička postavka: "Vreme", Štampa: Rotografika, Subotica

Izazovi globalne konkurencije

Nikada nije bilo teže napraviti jedan grad ili opštinu konkurentnom, jer istog investitora trude se da privuku sve domaće opštine, ali i opštine u Bugarskoj i Kini

U decembru prošle godine donet je novi Zakon o lokalnoj samoupravi. Na inicijativu Stalne konferencije gradova i opština, nadležno ministarstvo, Vlada Republike Srbije i Odbor za lokalnu samoupravu Narodne skupštine Republike Srbije prihvatili su amandman prema kome je lokalni ekonomski razvoj jedna od nadležnosti lokalne samouprave. Prema tekstu amandmana, koji je SKGO predložio u saradnji sa stručnjacima USAID Programa za podsticaj ekonomskom razvoju opština i koji je prihvaćanjem od strane Narodne skupštine postao tačka 9. stav 1. u članu 20. Zakona o lokalnoj samoupravi, jedinica lokalne samouprave, preko svojih organa, u skladu sa Ustavom i zakonom "donosi programe i sprovodi projekte lokalnog ekonomskog razvoja i stara se o unapređenju opšteg okvira za privređivanje u jedinici lokalne samouprave". U obrazloženju koje smo dostavili uz amandman, istakli smo da je donošenje strateških planova lokalnog ekonomskog razvoja jedna od najprisutnijih aktivnosti u jedinicama lokalne samouprave u ovom trenutku, što je uslovljeno i najavama više državnih organa da će podsticajna sredstva lokalnoj samoupravi za razvoj infrastrukture i podršku privredi uskoro biti uslovljena postojanjem planova lokalnog ekonomskog razvoja. U usvojenom tekstu zakona, predviđena je mogućnost postavljanja pomoćnika predsednika opštine zaduženih za pojedine oblasti, pri čemu je ekonomski razvoj pomenut na prvom mestu. I ovo je potvrda da lokalni ekonomski razvoj zaslužuje da bude u našem fokusu.

Svedoci smo da se težište zadataka lokalne samouprave u prvoj deceniji XXI veka dramatično pomerilo u odnosu na poslednju deceniju XX veka. Glavni izazov više nije obezbediti minimum funkcionisanja komunalnih službi. Danas je izazov razvijati grad, odnosno opštinu, koja će biti konkurentna drugim opštinama i kao mesto za život i kao mesto za biznis. Taj zadatak nikada nije bio složeniji jer je za privlačenje istog investitora konkurencija i susedna opština, i opština u drugom kraju Srbije, i opština u Bugarskoj i opština u Kini. A uložiti su veliki, jer investitori, naročito strani, znače svež kapital, nova radna mesta, bolji kvalitet života.

Na sreću, veliki broj naših gradova i opština je već razumeo da se na izazov globalne konkurencije može uspešno odgovoriti samo angažovanjem najkvalitetnijih kadrova osposobljenih da učestvuju u izradi lokalnih propisa podsticajnih za razvoj privrede, da definišu programe podrške privredi, da deluju kao menadžeri projekata, nadgledaju ih i ocenjuju njihovu uspešnost. Sada je u toku žestoka konkurencija za privlačenje i zadržavanje tih kadrova jer u tome, kao nikada pre, lokalnoj samoupravi konkurišu i banke i nevladine organizacije, i državna uprava i privreda. Naša lokalna samouprava je prinuđena da pribegava dovođenju mladih kadrova i ulaganju u obuku postojećih kadrova, uz oslanjanje na donatorske programe koji se bave lokalnim ekonomskim razvojem. Nažalost, ograničenja u obimu plata gradove i opštine

stavljaju u podređen položaj i dovode do toga da često gube kadrove u koje su dugo ulagali.

Lokalni ekonomski razvoj ni u jednoj zemlji nije jeftina aktivnost. Pored kvaliteta zaposlenih u upravi, potrebna su ulaganja u e-upravu da bi se investitorima, za koje je vreme novac, period pribavljanja dozvola skratio na minimum; potrebna su ulaganja u infrastrukturu koja je potrebna investitorima; najzad, potrebno je u saradnji sa obrazovnim institucijama obezbediti da opština raspolaže odgovarajućom radnom snagom, jer su ljudi početak i kraj svega, a na našem tržištu radne snage uz veliki broj nezaposlenih postoji i veliki manjak pojedinih profila.

Zahtevnost bavljenja lokalnim ekonomskim razvojem dovodi do toga da pojedine lokalne samouprave kažu da jednostavno nisu dovoljno bogate da bi se njime bavile. Druge imaju stav da one nisu dovoljno bogate da se ne bi bavile lokalnim ekonomskim razvojem. Međutim, nesporno je da u Srbiji postoje slučajevi susednih opština vrlo sličnih po svojim karakteristikama, pri čemu jedna ubrzano napreduje, a druga stagnira. Sve analize ukazuju da je osnovni uzrok tome količina pažnje koja se posvećuje lokalnom ekonomskom razvoju.

Veliki broj aktivnosti koje SKGO trenutno sprovodi usmerene su na lokalni ekonomski razvoj. Na prvom mestu, tu su aktivnosti usmerene na obezbeđivanje svojinskih prava lokalne samouprave, pri čemu se SKGO zalaže da gradovi i opštine dobiju svojину nad svojom imovinom, na koju sada imaju pravo korišćenja, i nad imovinom koja je neophodna za vršenje nadležnosti lokalne samouprave. Sledeći zadatak nam je da pomognemo gradovima i opštinama da pod prihvatljivijim uslovima mogu da dobiju podatke od republičkih organa (kao što su služba za katastar, Agencija za registraciju privrednih subjekata i sl.) koji su im preko potrebni za planiranje i sprovođenje projekata LER-a; veliki zadatak transformacije komunalnih preduzeća koji je pred nama imaće velike posledice i na ekonomski razvoj. Dobijanje novih nadležnosti u oblasti poreza na imovinu, uključujući i pravo naplate tog poreza, ima potencijal da znatno unapredi fiskalni potencijal naših gradova i opština za sprovođenje projekata LER-a, što je još jedan razlog za snažno angažovanje SKGO-a na obezbeđivanju nesmetanog prenošenja nadležnosti sa republičke na lokalne poreske uprave. Na kraju, SKGO će nastaviti da se zalaže za donošenje Zakona o regionalnom razvoju koji treba da omogući da razvijeni delovi Srbije još brže napreduju i na taj način budu motori razvoja, a da se u isto vreme kroz posebne programe podstakne razvoj delova Srbije koji zaostaju za prosekom. U tom smislu, SKGO je na svojoj poslednjoj Skupštini oformio za sada najmlađi odbor – Odbor za ravnomerni regionalni razvoj, koji će biti partner i jedinica lokalne samouprave i republičkim i pokrajinskim organima, kao i regionalnim razvojnim agencijama, na stvaranju osnova za regionalni razvoj Srbije. ×

Piše:
ĐORĐE STANIČIĆ,
generalni
sekretar SKGO

INTERVJU: HOMER MAVROMATIS,
AMBASADOR REPUBLIKE KIPAR U SRBIJI

Kiparski investitori neće odustati

“Ne treba zaboraviti da mi dolazimo iz zemlje gde je politička situacija stabilna, ali nikad savršena. I mi imamo problem sa invazijom i okupacijom, i razumemo kroz šta Srbija danas prolazi”

Razgovor sa Homerom Mavromatisom, ambasadorom Kipra u Srbiji, počeo je vraćanjem u prošlost i podsećanjem na prijateljske odnose između dve zemlje: “Jedna od prvih ambasada Kipra otvorena je pre 34 godine u tadašnjoj SFRJ, koja je zajedno sa Kiprom pripadala savezu nesvrstanih zemalja. I tada, kao i danas, Srbija i Kipar održali su odlične prijateljske odnose, koji se do dan-danas nisu pokvarili, naprotiv”, objašnjava ambasador.

Uz “grčko-kiparski-tursko-bosansko-srpsko-makedonski” ratluk (*lokumi* – turski) govori o ekonomskoj povezanosti Srbije i Kipar, kulturnoj razmeni, istoriji, fenomenu “podeljenih nacija”, sličnostima i razlikama.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Od vremena nesvrstanih do danas mnogo toga se promenilo – jedan zid je pao, a drugi su podignuti. Šta danas povezuje dve zemlje, Kipar i Srbiju?

HOMER MAVROMATIS: Došao sam u Beograd pre samo godinu i po dana, i za to vreme video sam dosta promena koje me, na neki način, podsećaju na promene kroz koje smo i mi prolazili. Republika Kipar je 2004. godine postala članica Evropske unije, a od 1. januara ove godine evro je zvanična valuta na Kipru. Mi želimo na svaki način da pomognemo Srbiji u njenoj težnji da uđe u sastav EU i u tom pravcu ćemo nastaviti. Nažalost, na lokalnom nivou nemamo tako aktivnu saradnju između opština kakvu bismo voleli, kakva je na primer saradnja između Opštine Stari grad i Limasola, u okviru koje se sprovodi nekoliko programa.

Voleli bismo da se ta saradnja proširi jer postoji interes u Zrenjaninu i u drugim opštinama gde su prisutni kiparski investitori, kao na primer Leskovac, gde je u planu kiparska fabrika odeće za žene. Ovaj proizvođač premestio je svoju proizvodnju iz Rumunije i Bugarske u Srbiju, i planira da zaposli oko 1500 ljudi u Leskovcu, što puno znači za ovaj grad. Takođe, treba spomenuti i saradnju najuspešnije kiparske fabrike testenina Micides i Drakulićevog Ist pointa, čiji je rezultat pokrivanje skoro celog srpskog tržišta testenine. Smatram da bismo u tim područjima, gde su prisutni kiparski investitori, aktivno mogli da ostvarimo saradnju na lokalnom nivou. Imamo puno planova, ali naša glavna preokupacija jeste da pomognemo ljudima u Srbiji da razviju ideje i dođu do praktičnim rešenja.

Da li se zbog trenutne nestabilne političke situacije u Srbiji kiparski investitori sada ustručavaju da dođu na srpsko tržište?

Kiparski investitori pomno prate političku situaciju u Srbiji. Ne treba zaboraviti da mi dolazimo iz zemlje gde je politička situacija stabilna, ali nikad savršena. I mi imamo problem sa invazijom i okupacijom, i razumemo kroz šta Srbija danas prolazi. Investitori znaju da nema problema u poslovnom smislu i nastavljaju započeto, poštujući situaciju.

Kiparski investitori i investitori srpskog porekla koji posluju na Kipru biće prisutni na srpskom tržištu u budućnosti. Činjenica je da kiparska ekonomija ne može da apsorbuje sve investicione mogućnosti – ona je orijentisana

Podeljen grad

Jedan od najvećih gradova na Kipru je Nikozija, prestonica na čijem je čelu žena. “Ono što je specifično u gradu Nikoziji, jeste njegova podeljenost. Gradonačelnica je ponovo pokrenula pregovore o tome da se ukloni granični prelaz koji deli trgovinski i istorijski centar grada. Zid je srušen prošle godine, ali prelaz još nije otvoren, verovatno zbog problema bezbednosti prilikom prelaska kiparskih građana i blizine turskih okupacionih snaga. Nadamo se da će taj problem biti prevaziđen. Međutim, iako je Nikozija podeljena, postoji saradnja grčkih i turskih vlasti po pitanju funkcionisanja i planiranja grada. Teoretski, kada Nikozija bude ujedinjena, na opštinskom nivou neće biti problema”, objašnjava ambasador Kipra u Beogradu.

na izvoz. Naši investitori su prisutni svuda na Balkanu, gde je na neki način lakše poslovati zbog bliskih veza između naroda. Poslovanje na Balkanu, odnosno u Srbiji, slično je kao kod kuće, što predstavlja kompetitivnu prednost za kiparske investitore u odnosu na ostale zemlje. Ne postoje nikakvi problemi za dolazak kiparskih investitora na srpsko tržište. Računamo da je visina kiparskih investicija u Srbiji oko 200 miliona evra u poslednje tri godine, mnogo je ljudi zaposleno, najviše u Laiki banci, fabrici u Sremskoj Mitrovici, Pepsi-koli i tekstilnoj industriji u Leskovcu i Vranju. Imamo kompanije u svim sektorima: bankarstvu, istraživanju tržišta... U planu je osnivanje Udruženja kiparskih poslovnih ljudi u Srbiji u saradnji sa srpskim partnerima, koje bi odgovorilo na pitanje koli-

Of-šor poslovanje ukinuto

"Na Kipru nema više *off-shore* ili *in-shore* poslovanja od ulaska u EU, sada su to međunarodne jedinice za poslovanje po evropskim kriterijumima i standardima, nema više diskriminacije... I dalje se dobro posluje na Kipru, pre svega zahvaljujući strateškom položaju i mogućnosti povezivanja sa Bliskim istokom, Evropom i Afrikom, zbog kiparske infrastrukture i komunikacije. Mnoge strane kompanije imaju sedišta u našoj zemlji baš zbog tih prednosti."

ko ima kiparskih biznismena u Srbiji i koja su njihova investiciona interesovanja.

Stav kiparske vlade je da nikad neće priznati nezavisnost Kosova, čak i ako Srbija to učini, zar ne?

Tim rečima se, manje-više, kiparski predsednik obratio predsedniku Srbije na sastanku u Njujorku prošlog septembra i ta pozicija je ostala ista. Na Kipru su održani predsednički izbori nešto posle predsedničkih izbora u Srbiji. Kipar veruje da rešenje problema treba da se traži u okviru UN-a i da ono treba da bude rezultat slobodnih pregovora između pregovaračkih strana. Mi smo takođe u tom procesu, i nadamo se da ćemo ponovo pokrenuti inicijativu za rešenje kiparskog problema i verujemo da ono treba da bude rezultat pregovora, uz poštovanje međunarodnog prava i rezolucije Saveta bezbednosti. To tražimo kada je o nama reč i smatramo da bilo koji drugi konflikt u sveu treba da se reši u okviru tih parametara.

Da li vidite Srbiju u okviru Evropske unije?

Naravno da je vidim. Podržavamo evropske aspiracije Srbije i želeli bismo da vidimo ceo Balkan u sastavu EU, kako je i zaključeno u Solunu pre nekoliko godina. Podržavamo ulazak Srbije u EU, i verujemo da brzinu pridruživanja svaka zemlja određuje po svojim merilima. Mislim da u tom smislu Srbija ima puno potencijala.

Da li možete da nam kažete koliko ljudi srpskog porekla živi na Kipru?

Danas na Kipru živi oko 2000 Srba, dok je devedesetih godina, kada je u Srbiji bilo teško, boravilo mnogo više ljudi srpskog porekla. Oni često dolaze u Srbiju i vraćaju se na Kipar, ali i Kiprani pokazuju sve veće interesovanje za turističke posete Srbiji. Sada je aktuelan Eurosong. Mi pokušavamo da pomognemo Srbima da putuju na Kipar, iako još nismo u šengen zoni, trudimo se da brzo izdajemo vize srpskim državljanima. Založićemo se u budućnosti za ukidanje viznog režima za srpske državljanke, jer taj proces je već počeo. Da li će taj proces biti brz, zavisi od Srbije – prvi korak je izdavanje novih pasoša za srpske državljanke. Još jednom da ponovim, Kipar

podržava proces ukidanja viznog režima za srpske državljanke.

Očekujete li veću posećenost turista iz Srbije ove godine?

Kada je reč o turizmu, posećenost isključivo zavisi od broja letova ka Larnaki, kojih za sada nema dovoljno da bismo govorili o nekom značajnijem broju turista. Ne mislim da Kipar u pravoj meri može da se takmiči sa Egiptom ili nekim drugim obližnjim zemljama, delimično i zbog toga što do Kipra jedino možete stići avionom, a ne kolima ili nekim drugim prevoznim sredstvom. Sa povećanjem broja turista u Grčkoj može da se poveća i broj turista na Kipru (ista jezička zona), kao i da se pojačaju prijateljske veze Srbije i Kipra. S obzirom na to da ne postoje charter letovi i niskobudžetne avio-kompanije, veoma je teško doći na ostrvo Kipar, i nadamo se da će se u budućnosti to promeniti.

Problem sa vizama i dalje postoji za građane Srbije, iako su evropski komesari spominjali belu šengensku listu.

Mi se trudimo da pomognemo koliko možemo oko izdavanja viza, i dalje imamo nisku tarifu – oko 900 dinara, odnosno 3000 dinara za multiple vize, a uskoro ćemo biti u šengen zoni. Nadamo se da će do tada vizni režim za građane Srbije biti ublažen kako bi lakše putovali u Evropu... Nije lako ući u Evropsku uniju, mnogo toga treba da se uradi, ali mislim da mladim ljudima mnogo znači neposredno evropsko iskustvo, mogućnost da putuju u Evropu. Jedna od najvećih dobiti članstva u Evropskoj uniji za građane Kipra jeste mogućnost pripadanja klubu gde gotovo da nisu potrebne vize za putovanje po Evropi.

Šta se promenilo ulaskom vaše zemlje u EU?

Po mom mišljenju, mladi ljudi imaju najviše koristi od ulaska u EU zato što to znači da mogu slobodno da studiraju i rade bile gde u Evropi. Takođe, stipendije za studije nisu tako visoke za studente iz zemalja članica Unije – neki naši studenti posle ulaska u EU platili su mnogo manju školarinu za univerzitet u Engleskoj. Kipar je tek četiri godine u tom sistemu, ali to nam pruža mogućnost da saznamo koliko smo konkurentni na tržištu, bilo da je u pitanju kafa ili bilo koji drugi proizvod.

I najzad, možda i najvažniji jeste osećaj pripadnosti evropskom identitetu i porodici. To je za nas veoma važan emotivan i bezbednosan razlog – po ulasku u EU, Kipar ima garanciju mira i stabilnosti u regionu. Malta i Kipar su specifični zato što su ostrva na samom geografskom kraju Evrope. I naravno, prednosti su i te što smo rešili probleme koje smo imali dok nismo bili u EU. Važno je biti član EU, imati svoj glas u organima EU i učestvovati u odlučivanju.

JUG SRBIJE

Bez incidenata, stabilno

Delegacija Koordinacionog tela Vlade Republike Srbije za opštine Preševu, Bujanovac i Medveđa posetila je 17. februara 2008. godine jug Srbije. Delegaciju su činili predsednik, zamenik predsednika i potpredsednik Koordinacionog tela Rasim Ljajić, Nenad Popović i Dušan Spasojević, kao i direktor Službe Koordinacionog tela Nenad Đurđević, zajedno sa rukovodiocima Timova za implementaciju projekata Koordinacionog tela u Bujanovcu i Preševu Simom Gazikalovićem i Brankom Delibašićem. Oni su u Vranju održali sastanak Tima za pitanja bezbednosti i pravosuđa i posetili baze Vojske i Ministarstva unutrašnjih poslova na jugu Srbije da bi se na licu mesta uverili u stanje bezbednosti. Članovi delegacije Koordinacionog tela razgovarali su i sa predsednicima opština Preševu i Bujanovac, kao i sa predstavnicima lokalnih Srba u Bujanovcu i Preševu.

Vizantijsko plavo

Kafa kuvana na šporetu sa obaveznom kockom ili dve šećera sa tacni i već pomenuti ratluk, svaka od balkanskih zemalja ima na svom tradicionalnom meniju. "Postojala je Otomanska imperija, ali je pre toga postojala Vizantija čiji smo sastavni deo bili; Srbija i Kipar su čak koristili istu valutu u staroj Vizantiji... Ono što nas povezuje jeste istorija, i to je dobra osnova za saradnju u domenu kulturno-istorijskog turizma između gradova i opština. Srbija ima Niš gde je rođen car Konstantin, imate kulu Nebojšu i grad Beograd, koji se neprestano menja."

Kada govorimo o opštinskom nivou, kako saraduju kiparska i srpska asocijacija lokalnih vlasti?

Generalni sekretar kiparske asocijacije lokalnih vlasti otvoreno poziva predstavnik srpske asocijacije da dođu u posetu Kipru, što će se uskoro i desiti. Postoje mogućnosti za saradnju po pitanju EU fondova i aktivnosti, i mi se radujemo toj saradnji. Takođe, bilo bi dobro da se predsednici opština i gradonačelnici međusobno posećuju, prošle godine predsednik opštine Jermasoja je dolazio u Srbiju.

U domenu kulture takođe postoji razmena – članovi Opere beogradskog Narodnog pozorišta i nekoliko plesnih grupa gostovali su na Kipru, a zainteresovano je i zrenjaninsko pozorišta da dođe u posetu sa predstavom Antigona. Pored toga, ovaj grad je zainteresovan da učestvuje u programu bratimljenja sa nekim kiparskim gradovima i opštinama, koje bi veoma rado saradivale sa srpskim. Nadamo se da će kulturna i naučna razmena između Kipra i Srbije biti još bogatija u budućnosti, ima još mnogo toga u planu... ×

Biljana Vasić

Sporazumno sa Izraelom

U Jerusalimu je 12. marta potpisan Sporazum o saradnji Stalne konferencije gradova i opština i Asocijacije lokalnih vlasti Izraela (ULAI). Sporazum su potpisali Željko Ožegović, predsednik SKGO i predsednik opštine Novi Beograd, i Adi Eldar, predsednik izraelske asocijacije i gradonačelnik grada Karmijela.

Potpisivanje Sporazuma o saradnji obavljeno

je tokom učešća naše delegacije na konferenciji “Partnerski gradovi i udruženja opština” u Izraelu. Sporazum o saradnji dve nacionalne asocijacije lokalne samouprave predviđa saradnju na polju ekonomije, kulture, menadžmenta, kao i razmenu iskustva i informacija o seminarima, konferencijama i projektima.

Delegacija gradova i opština Srbije iz Novog

Sada, Obrenovca, Sente, Knjaževca, Pirota, Savskog venca, niške Medijane, Dimitrovgrada i Vranja zajedno sa predstavnicima 42 zemlje učestvovali su u Izraelu od 9. do 12. marta na konferenciji “Partnerski gradovi i udruženja opština”, čiji je osnovni slogan bio “Atraktivan grad – konkurentan grad”.

Članovi naše delegacije pored učešća na konferenciji “Partnerski gradovi i udruženja opština”, koja je okupila najvažnije zvaničnike Izraela i predstavnike lokalnih vlasti velikog broja država, posetili su i izraelski parlament Kneset.

Predstavnici gradova i opština Srbije tokom boravka obišli su i novi memorijalni centar holokausta u gradu Jad Vašem. Na spomenik žrtvama holokausta u ime Srbije cveće je položio predvodnik delegacije Željko Ožegović, predsednik Stalne konferencije gradova i opština.

Tokom posete Izraelu naša delegacija se sastala i sa ambasadorom Srbije u Izraelu Miodragom Isakovom, sa kojim je razgovarala o postojećim vezama naših država, ali i o mogućnostima za uspostavljanje direktne saradnje lokalnih samouprava dve države. Zaključeno je da naša zemlja, a samim tim i naša lokalna samouprava, u Izraelu ima značajnog i posvećenog partnera spremnog na konkretnu podršku i saradnju.

Amandmani Srbije u SE

Prolećno zasedanje Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope i sastanak Stalnog komiteta Kongresa održano je 13. i 14. marta 2008. godine u Malagi (Španija). Delegaciju Republike Srbije na Prolećnom zasedanju Kongresa i sastanku Stalnog komiteta predstavljali su Željko Ožegović (član u Veću lokalnih vlasti, član Stalnog komiteta i predsednik SKGO-a) i Goran Vasić (član u Veću regiona, član Stalnog komiteta i poslanik u Skupštini APV).

Između ostalog, raspravljano je o nacrtima Izveštaja, Rezolucije i Preporuke povodom izbora koji su održani novembra 2007. na Kosovu i Metohiji, a koje je Biro Kongresa odobrio na sastanku 21. januara 2008. Željko Ožegović je uložio amandmane na pomenute dokumente Kongresa, sa obrazloženjem da se u dokumentima Kongresa ne može navoditi Kosovo i Metohija (KiM) bez naznake da je u pitanju integralni deo Republike Srbije, a takođe je upoznao članove Stalnog komiteta sa razlozima donošenja odluke Vlade RS da uputi preporuku Srbima na KiM da ne učestvuju na izborima novembra 2007.

Ožegović je u ime delegacije izrazio nezadovoljstvo zbog korišćenja izraza u Izveštaju koji prejudiciraju budući status KiM. Nakon rasprave o amandmanima na pomenute dokumente, članovi Stalnog komiteta su, većinom glasova, delimično usvojili amandmane koje je podnela delegacija Republike Srbije.

Prvog dana zasedanja održane su paralelne sednice Veća lokalnih vlasti i Veća regiona Kongresa, a na dnevnom redu su bile teme poput održivog razvoja, klimatskih promena, razvoja lokalne i regionalne demokratije u Španiji, inovativne forme organizacije i pružanja usluga u ruralnim oblastima, gradska diplomatija i ostalo.

Ključne teme zasedanja bile su održivi razvoj, stanje lokalne i regionalne demokratije u Španiji, teritorijalna kohezija i međuregionalna saradnja u oblasti Crnog mora, Nacrt povelje o urbanizmu, razvoj gradske diplomatije, integracija kroz politike sporta i biodiverzitet za urbana područja i izveštaji o posmatranju izbora na Kosovu (Srbija) i u Republici Srpskoj (BiH). Dva izveštaja o održivom razvoju bila su predmet diskusije: “Građanska odgovornost potrošača za održivi razvoj” i “Klimatske promene: izgradnja adaptivnih kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti”.

Predsednik Kongresa Halvan Skard i gradonačelnik Malage Francisko de la Tore Prados govorili su na zasedanju pre početka debata.

Veće regiona i Veće lokalnih vlasti održali su paralelne sastanke istog dana.

Sastanak generalnih sekretara

Savet evropskih opština i regija (CEMR) i francuska sekcija CEMR-a organizovali su dva sastanka generalnih sekretara asocijacija članica, u Ljubljani u periodu 18–19. mart 2008. godine, kojem su ispred SKGO prisustvovali generalni sekretar Đorđe Staničić i šef kabineta Vladimir Jovanović.

Sastanak generalnih sekretara bio je posvećen aktuelnim temama za rad lokalne samouprave: konsultacijama u vezi sa evropskom kohezionom politikom, protokolima vezanim za evropsku povelju o lokalnim vlastima, procesima bratimljenja, rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou, pripremi predstojećih konferencija i događaja...

Francuska sekcija CEMR-a je 18. marta u Ljubljani organizovala sastanak posve-

ćen konferenciji koja će 3-4. jula 2008. godine biti organizovana u Sofiji, a baviće se temama kao što su prekogranična saradnja, održivi razvoj i decentralizovana saradnja na Balkanu. Svaka od zemalja učesnica konferencije biće predstavljena sa najmanje pet predstavnika, a pored ostalih, ovoj konferenciji će prisustvovati i Željko Ožegović, predsednik SKGO-a i predsednik opštine Novi Beograd, koji će na jednoj od plenarnih sesija u okviru skupa imati uvodnu reč.

U okviru posete Sloveniji, generalni sekretar Stalne konferencije gradova i opština održao je i bilateralne sastanke sa sekretarkom slovenačke asocijacije i predstavnicima slovenačke firme koja se bavi IT uslugama, na kojima su inicijalno dogovoreni budući oblici saradnje.

PIZA

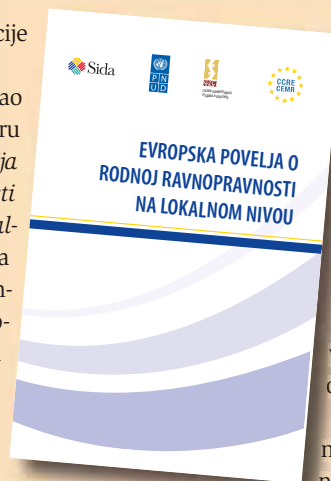
Akcija za ravnopravne žene

U organizaciji Saveta evropskih opština i regija (CEMR), 20. i 21. februara 2008. godine u Pizi (Italija) održana je *Konferencija o lokalnim akcijama za ravnopravnost polova*. Tročlanu delegaciju Stalne konferencije gradova i opština na ovom skupu predvodila je Mirjana Božidarević, predsednica opštine Stari grad i predsednica Odbora za evropske integracije i međunarod-

nu saradnju Stalne konferencije gradova i opština.

Skup u Pizi održan je kao poslednja konferencija u okviru projekta CEMR "Implementacija Evropske povelje o jednakosti žena i muškaraca na lokalnom nivou", ali je i obeležena 25. godišnjica prve konferencije CEMR-a o rodnoj ravnopravnosti, koja je održana u Pizi 1983. godine.

Skupu je prisustvovalo preko 450 učesnika iz više od 30 zemalja koji su diskutovali o pitanjima kao što su rodna ravnopravnost u Evropi i svetu, primena Povelje o ravnopravnosti CEMR-a, kao i o budućnosti Povelje. Na skupu je, takođe, izraženo žaljenje što se završava ovaj dvogodišnji projekat koji je finansijski podržavala Evropska komisija. S tim u vezi, učesnici su pozvali evropske institucije da podrže dalji rad na razvoju rodne ravnopravnosti i Povelje koju je usvojilo više od 600 gradova i opština u Evropi. Na konferenciji je održana posebna sednica posvećena Parizu, Beču i ostalim gradovima koji su usvojili Povelju i nakon usvajanja počeli da primenjuju konkretne mere.

Na kraju skupa usvojena je i Konačna deklaracija, u kojoj su učesnici apelovali da se poštuje princip rodne ravnopravnosti prilikom pravljenja izbornih lista za Evropski parlament 2009. godine. U nastavku aktivnosti povodom ravnopravnosti polova na lokalnom nivou, Stalna konferencija gradova i opština promovisaće Povelju o rodnoj ravnopravnosti.

Evropska Povelja o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou namenjena je lokalnim i regionalnim upravama Evrope, koje se njenim potpisivanjem javno obavezuju da će slediti principe rodne ravnopravnosti i sprovoditi odredbe propisane Poveljom u svojim sredinama.

Rodna ravnopravnost je fundamentalno pravo za sve i od suštinskog je značaja za svaku demokratsku sredinu. Da bi ovo pravo bilo ostvareno, ono mora biti ne samo prepoznato s pravne strane, već i uspešno primenjeno na sve aspekte političkog, ekonomskog, društvenog i kulturnog života. Evropska Povelja se može preuzeti sa adrese <http://www.skgo.org/code/navigate.php?id=43>.

PRIZNANJA

Indija u Evropi

Prema izboru "Magazina fDi", koji izdaje Financial Times, opština Indija nalazi se na 18. mestu na listi 25 najboljih evropskih destinacija za strana ulaganja, ispred gradova kao što su Amsterdam, Varšava, Madrid, Frankfurt i Budimpešta.

Konkurs je sproveden tokom druge polovine 2007. godine, kada je "Magazin fDi" poslao upitnike na adrese više od 1000 gradova i regiona širom Evrope. Osnovni kriterijumi izbora bili su privredni potencijal, najznačajnija ulaganja u prethode dve godine, nivo ulaganja i broj otvorenih radnih mesta, rast BDP-a, privredne reforme i prioriteta. Učesnici su takođe odgovarali na pitanja u vezi sa strategijama i reformama koje koriste kako bi privukli strana ulaganja, kao i u vezi sa važnijim projektima u oblasti infrastrukture i urbanističkog planiranja.

Opština Indija je tokom 2006. i 2007. godine privukla oko 200 miliona evra stranih investicija. Tri najveće investicije bile su ulaganje indijske kompanije Embassy Group u izgradnju tehnološkog parka, ukupne vrednosti 600 miliona dolara, zatim multinacionalne građevinske kompanije TradeUnique u poslovno-stambeni kompleks vredan oko 60 miliona evra, i ulaganje bugarske kompanije Monbat u fabriku akumulatora vredne devet miliona evra.

Procena je da će samo ove tri investicije stvoriti oko 2700 novih radnih mesta na teritoriji opštine.

PROJEKTI

LOGO ISTOK: Tročlani savezi

Imajući u vidu uspešno sprovođenje prve faze programa, Ministarstvo spoljnih poslova Holandije je kroz Program za društvenu transformaciju Centralne i Istočne Evrope (MATRA) odlučilo da se druga faza projekta LOGO Ist (LOGO East) sprovede u periodu od oktobra 2007. do januara 2010. godine. LOGO Ist je nacionalni bilateralni program namenjen za jačanje regionalnih i lokalnih vlasti u Rumuniji, Bugarskoj, Turskoj, Ukrajini, Srbiji, Crnoj Gori i Ruskoj Federaciji kroz partnerstva. Ovaj program omogućava mehanizam razmene iskustava lokalnih vlasti između holandskih opština, organizacija za upravljanje vodom i pokrajina i struktura lokalnih vlasti u ciljnim zemljama.

Program se ostvaruje u okviru već postojećih partnerskih odnosa između Kraljevine Holandije i Republike Srbije, dok VNG International stimuliše mogućnost da holandske lokalne vlasti uspostave nove prijateljske odnose sa Srbijom. Osim toga, VNG International će promovisati uspostavljanje tročlanih odnosa, odnosno širenje već postojećih mreža sa novim zemljama članicama EU (Estonija, Letonija, Litvanija, Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska i Slovenija) na partnere u Srbiji. U prvoj fazi programa uspostavljena je projektna saradnja između Beograda i Haga, kao i Valjeva i Sitard-Galena, dok se u drugoj fazi, pored nastavka ova dva partnerstva, očekuje i uspostavljanje partnerstva između Bele Crkve i Stinvejerlanda.

Zašto nam treba Evropa

“Kao opštinska uprava mnogo smo uradili da bismo se približili evropskim standardima – prošle godine dobili smo sertifikat za upravljanje sistemom kvaliteta”

Novoimenovana predsednica Odbora za međunarodnu saradnju i evropske integracije SKGO-a je Mirjana Božidarević, predsednica beogradske Opštine Stari grad. “U toj funkciji nedavno sam bila u Pizi na konferenciji o rodnoj ravnopravnosti, na kojoj je bilo mnogo žena. Neke strankinje su me pitale da li muškarci i žene u državnoj upravi u Srbiji imaju iste plate, a kad su dobile potvrđan odgovor nije im bilo jasno zašta se mi zalažemo. Drugo je pitanje zašto nema dovoljno žena u politici...”, objašnjava predsednica najatraktivnije beogradske opštine. Prema njenom mišljenju, nasilje u porodici je mnogo veći srpski problem jer se javlja u svim strukturama društva.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Čime će se

baviti Odbor za međunarodnu saradnju i evropske integracije SKGO-a?

MIRJANA BOŽIDAREVIĆ: Imali smo jedan radni sastanak u januaru ove godine na kome su bili predstavnici SKGO i tada smo se dogovorili o načinu rada Odbora. Bavićemo se saradnjom sa Evropskom unijom i opštinama van Evropske unije, a osim toga trudićemo se da svoj rad prilagodimo evropskim integracijama jer se nadam da ipak nećemo odustati od toga. Jedan poseban deo rada Odbora posvećen je bilateralnoj saradnji između opština, a s obzirom na to da sam ja dugo u Opštini Stari grad (11,5 godina) uspela sam da ostvarim saradnju sa mnogim opštinama u inostranstvu. Imamo odličnu saradnju sa Eržebet varoš, opštinom u Budimpešti, Kotorom, opštinom Centar u Skoplju, Bitoljem, Lamijom u Grčkoj, opštinom Jermasoja u Limasolu i Pafosom na Kipru, i Starim Mestom u Bratislavi. To su naše par-

7:1 za stare

Opštinu Stari grad već godinama prati glas da je jedna od najstarijih opština – prema poslednjem popisu, od oko 69.000 prijavljenih stanovnika na teritoriji opštine Stari grad živi 59.000 birača. “Imamo veoma malo dece – svega 10.000, i mi zato bebama svake godine poklanjamo određenu sumu novca, podstičemo nagradama mlade za uspeh u nekoj oblasti, a prošle godine smo matulantima, đacima generacije, poklonili laptope. Trudimo se da podstaknemo mlade da ostanu u zemlji, da im pružimo neko zadovoljstvo što žive ovde jer jedino tako možemo da ‘podmladimo’ opštinu Stari grad.”

tnerske opštine sa kojima imamo neke zajedničke projekte, a i bilateralne aktivnosti. Smatram da je to dobar model za međuopštinsku saradnju i ne mislim da ona treba da bude samo razmena poseta rukovodilaca, pa ću takav način rada pokušati da primenim u radu Odbora. Trudiću se da što više opština okupimo oko jednog posla sa ciljem da se opštine predstavljaju građanima i da nešto naučimo o drugim ljudima i drugim zemljama.

Da li Evropa ima alternativu?

Naravno da nema. Verujem da ćemo na sledećim lokalnim, a posebno parlamentarnim izborima, to i pokazati. Ne možemo se doveka inatiti i radimo po svome, moramo da se integrišemo u svetske i evropske tokove.

Koji su najznačajniji projekti ostvareni za vašeg mandata?

Kao opštinska uprava mnogo smo uradili da bismo se približili evropskim standardima. Prošle godine dobili smo sertifikat za upravljanje sistemom kvaliteta, koji je priznala i relevantna evropska organizacija. To nismo dobili “na tacni”, mnogo smo radili da bismo poboljšali rad opštinske uprave. Učestvovali smo u programu Exchange, koji je sprovodio SKGO, gde smo aplicirali sa tim projektom i dobili sredstva. To je podrazumevalo upravljanje sistemom kvaliteta, i bolju komunikaciju sa građanima i bolju internu komunikaciju. Program je trajao dve godine, dobili smo sertifikat i sada nam predstoji proces primene tih procedura u opštinskoj upravi s obzirom na to da kod zaposlenih još postoji otpor prema nekim promenama. To se videlo krajem devedesetih kada sam predložila uvođenje informacionog sistema kako bismo u svakom trenutku mogli da znamo kretanje predmeta zavedenih preko pisarnice. Ljudi su tada bili prepadnuti, ali sada sve to lepo funkcionise i stalno nadograđujemo sistem.

Pored otpora prema promenama, funkcionisanje opštine kočili su i loši međuljudski odnosi između službenika. Kako rešavate taj problem?

Trenutno razvijamo strategiju upravljanja ljudskim resursima. Jesenas smo sproveli anketu među zaposlenima o tome šta oni misle o svom radnom okruženju, ambijentu, kolegama, rukovodstvu, plati... Rezultat je pokazao da su u Opštini Stari grad možda najveći problem međuljudski odnosi i da nisu svi zadovoljni

načinom komunikacije sa čelnim ljudima opštine. Naime, u opštinskoj hijerarhiji postoje rukovodioci odeljenja kao veza između čelnih ljudi i službenika, a upravo na protok informacija preko rukovodioca odeljenja većina zaposlenih ima primedbe. U suštini, zaposleni nisu nezadovoljni uslovima rada i rekli su da bi voleli više da se obučavaju, što me je veoma obradovalo. Na osnovu rezultata ankete, odlučili smo da angažujemo stručni tim da napravi strategiju razvoja odeljenja ljudskih resursa. U tom odeljenju imaćemo pravnik i psihologa, a ono što želimo jeste da od postojećeg kadra izvučemo maksimum, ali ne samo efikasnosti i kvaliteta posla već i da ti ljudi budu zadovoljni, a samim tim

bice zadovoljni i korisnici naših usluga. Dobili smo predlog kako da nagrađujemo zaposlene da bismo ih motivisali da budu vredni, ljubazni jedni prema drugima i prema građanima. To što su međuljudski odnosi najveći problem može da bude rezultat tranzicije i osećaja istrošenosti. Eto još jednog razloga zašto nam treba Evropa da bismo se konačno doveli u red.

Koliko se Opština Stari grad približila građanima?

Napravili smo kol centar gde građani mogu da dobiju informacije o opštini, gradu i javnim preduzećima, kao i sajt. Takođe, moguće je naručiti dokumenta telefonom sa dostavom na kućnu adresu, s tim što se to odnosi na one građane koji stvarno nisu u mogućnosti da dođu po dokumenta. Pored svih ovih načina komunikacije, jednom nedeljno primam građane i razgovaramo o problemima i idejama, a mogu da mi se obrate i u elektronskoj i pisanoj formi. Upravljanje sistemom kvaliteta, uvođenje informacionog sistema i poboljšanje komunikacije sa građanima je ono što je urađe-

no za ovih 11 godina i dalje se razvija. Uradili smo i istraživanje raspoloženja naših korisnika i saznali smo da je većina primetila da su službenici ljubazniji, da imaju drugačiji odnos prema poslu i klijentima. Najveća primedba je sporost i neefikasnost, za šta je ponekad razlog neka zakonska procedura koju građani ne prepoznaju. Građanima ponekad nije toliko važno koja je politička stranka na vlasti, već da završe posao i da zaposleni u opštini budu ljubazni prema njima, pa čak i kad ne može da im se izađe u susret.

Kako teku radovi u bivšem Sportskom centru "25. maj", sada nazvanom "Milan Gale Muškatirović"?

Goraždevac

"Od 2001. godine naša partnerska enklava je Goraždevac na Kosovu i Metohiji. Pokušali smo da im olakšamo život tamo, a i da uradimo neke konkretne životne stvari. Prošle godine smo im kupili berač kukuruza, agregat za školu, a u toku je isporuka kombajna za pšenicu. Između ostalog, u prethodnom periodu omogućavali smo školskoj deci odlazak na more, dolazak u Beograd i na Divčibare, a stara lica slali smo u banju..."

Javno preduzeće "Milan Gale Muškatirović" osnovano je krajem 2005. godine. Budući da je ceo taj kompleks bio potpuno uništen, pomoć lokalne samouprave, odnosno osnivača bila je neophodna jer nijedan sportski centar ne može da živi od izdavanja bazena i sala. Uradili smo projektnu dokumentaciju za adaptaciju i sanaciju otvorenih bazena i uskoro ćemo raspisati javni poziv za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na ovim bazenima. Istovremeno, započecemo postupak pribav-

ljanja bazenske tehnike. Projektanti rade glavni projekat rekonstrukcije zatvorenih bazena i posle leta trebalo bi da se započne i ovaj obiman posao. Naš cilj je da završimo posao do juna sledeće godine, s obzirom na to da će se tamo odvijati prateći programi Univerzijade. Pokrenuli smo i inicijativu da se uradi parking kod okretnice autobusa u neposrednoj blizini Sportskog centra.

Skupština je usvojila set zakona kojima je regulisana lokalna samouprava. Da li je prema vašem sudu to dobra vest i zbog čega?

Prvo, bilo bi bolje da je na lokalnom nivou većinski izborni sistem, jer proporcionalni sistem nije dobro rešenje. Prosto, vrlo je bitno da ljudi znaju za koga glasaju i da prepoznaju odbornike i predsednika opštine, što važi i za velike gradove poput Beograda.

Proces decentralizacije je počeo prenosom nadležnosti na lokalnu samoupravu u raznim oblastima. Kako stoje stvari u opštini Stari grad?

U postojećem Ustavu, a i u prethodnom, nigde se ne pominju gradske opštine – Grad Beograd je jedinica lokalne samouprave, mi nismo. U Ustavu se pominju opštine i gradovi, zakon ne poznaje institut gradske opštine. Statut Grada Beograda, koji će verovatno biti usvojen posle 11. maja, omogućiće nam možda veće nadležnosti nego što imamo sada, s tim što to povećava obim posla i odgovornosti. I, naravno, finansija. Kad se jednog dana ukine Zakon o sredstvima u svojini republike i kada se vrati imovina opštinama, mi i dalje nećemo imati imovinu već grad – mi ćemo samo biti korisnici te imovine.

Šta građani prepoznaju kao zaslugu ljudi iz opštine?

Ono što radimo za škole, Dom zdravlja, vrtiće, ustanove kulture i uređenje grada vidi se i prepoznaje. Prošle nedelje smo otvorili malu školu u O.Š. "Vuk Karadžić" u kojoj su prvaci, i za to je bila potrebna velika investicija. U toku su radovi u O.Š. "Nikola Tesla" (preko 35 miliona dinara). Još od 1997. dosta smo ulagali u škole, naročito od 2000. godine.

Što se tiče Doma zdravlja i pripadajućih ambulanti, kao i ostalih ustanova na teritoriji naše opštine i grada, takođe smo dosta uložili – samo prošle godine uložili smo preko 20 miliona dinara u Klinički centar Srbije, dok je KBC "Zvezdara" od nas dobio amfiteatar, krevete i natkasne za pacijente, a u toku je nabavka aparata za odeljenje nefrologije. Pomažemo i Institut za mentalno zdravlje pa smo im pružili: klub za pacijente, vozilo, popravku liftova... Kad se sve to sabere, mislim da smo dosta toga uradili u svim domenima (unapređenje institucije, opštinska administracija, kultura...), a

STRATEGIJE

Plan za Beograd

Na sednici održanoj 14. februara 2008. Komisija za pripremu Strateškog plana Grada Beograda usvojila je Predlog nacrtu strategije razvoja Grada Beograda koji je uradio ekspertski tim PALGO centra u saradnji sa međunarodnim konsultantima. Predsednica Komisije Radmila Hrustanović je u uvodnom izlaganju navela da je rad na izradi Strategije razvoja započeo pokojni gradonačelnik Nenad Bogdanović kada je 5. novembra 2005. godine doneo rešenje kojim je obrazovana Komisija za pripremu Strateškog plana Grada Beograda, a da se sada, nakon dve i po godine iscrpnog rada, uz saradnju PALGO centra i stranih konsultanata konačno došlo do usvajanja Nacrtu strategije razvoja Grada Beograda.

Prema rečima koordinatora projekta prof. Borislava Stojkova, Grad Beograd se u ovom trenutku nalazi u situaciji da mora da primeni i deo defanzivne strategije, što znači da odbrani elemente, resurse i vrednosti napadnute ubrzanom razvojem proteklih nekoliko godina, a zatim da u ofanzivnom delu pruži prve korake ka osvajanju teritorije, odnosno budućem ubrzanom razvoju. Istakao je da je na tom putu izuzetno važno to što je ova Strategija oslobođena na realne finansijske, organizacione, institucionalne i sve druge kapacitete koji su potrebni za realizaciju prioriteta čime se ispunjava vizija da grad Beograd u kratkoročnoj ili srednjoročnoj perspektivi uzdigne svoj međunarodni rang.

U izradi Strategije je primenjen tzv. integralni metod i Strategija je postavljena kroz četiri međusobno povezana ključna okvira: prirodna i životna sredina, ekonomski razvoj koji pored privrede obuhvata razvoj infrastrukture, saobraćaja i komunalnih sistema, socijalni razvoj koji ima nekoliko segmenata: zdravlje stanovnika, socijalna zaštita, obrazovanje i kultura, i upravljanje Gradom u kome se ističe decentralizacija grada, učešće građana i informacioni sistem. Konačan Predlog nacrtu strategije razvoja grada Beograda biće iznet pred sadašnji saziv Skupštine Grada Beograda ili pred naredni. Ovaj projekat su podržali Institut za otvoreno društvo – LGI (iz Budimpešte) i Skupština Grada Beograda.

najmanje smo radili na promovisanju opštine i kozmetičkim promenama.

Vaši matičari su ubedljivo najpopularniji zbog kreativnog pristupa svom poslu – venčanje u balonu, u ronilačkim odelima i slično.

Matičarka Gordana Zorić je definitivno najpopularnija u našoj opštini, ne znam šta ćemo kad ode u penziju, a to se približava neumitno...

×

B.V.

DECENTRALIZACIJA

Dostupnost socijalnih usluga

Na okruglom stolu predstavljeno je nekoliko modela decentralizacije socijalne zaštite

U Sava centru je 19. marta 2008. godine u organizaciji Ministarstva rada i socijalne politike i Stalne konferencije gradova i opština, a uz podršku Evropske agencije za rekonstrukciju i Saveta Evrope, održan okrugli sto na temu "Modeli decentralizacije u oblasti socijalne zaštite". Učesnici su bili iz MRSP-a, Ministarstva finansija, Ministarstva prosvete, predstavnici DFID-a, Kanadske agencije za međunarodni razvoj, konsultantske kuće

Oxford polisi menadžment, SKGO-a, predstavnici pokrajinskih institucija, stručnjaci iz institucija socijalne zaštite, nevladinog sektora i lokalne samouprave. Skup je otvorila Ljiljana Lučić, državni sekretar MRSP-a, rečima da je cilj okruglog stola predstavljanje rada međuresorsne radne grupe za decentralizaciju u oblasti socijalne zaštite.

Slobodan Ilić, državni sekretar u Ministarstvu finansija, rekao je da se pro-

ces decentralizacije u oblasti socijalne zaštite sprovodi u duhu dobre međunarodne podrške i saradnje. Prema njegovim rečima, za stanje u socijalnoj zaštiti, kakva je sada kod nas, izdvajaju se tri bitne karakteristike: obezbeđivanje socijalne zaštite je visoko centralizovano, 90 odsto se finansira iz državnog budžeta, dok je uloga nevladinog sektora u pružanju usluga socijalne zaštite zanemarljiva.

Ilić je istakao da je jedan od najvažnijih preduslova dalje reforme izrada zakona o javnoj svojini. Naime, bez preraspodele i jasnog definisanja imovine, reforme neće uspeti. Cilj ovako postavljenih reformi je, između ostalog, uklanjanje dispariteta u regionalnim razlikama, kao i stimulacija lokalnih samouprava da što više sredstava iz lokalnih budžeta odvajaju za socijalnu zaštitu. Takođe se očekuje i veće učešće alternativnih pružaoca usluga, čime bi se postigla veća efikasnost i viši nivo kvaliteta. Kao bitnu činjenicu, Slobodan Ilić je pomenuo da je jedan deo finansiranja socijalne zaštite prethodnih godina bio iz donacija, kao i da se rad na reformi odvija uz podršku međunarodnih institucija, te bi bilo koji vid izolacije reformu doveo u nezavidan položaj.

Željko Ožegović, predsednik SKGO-a, podržao je decentralizaciju u ovoj oblasti i naglasio da su za istu potrebni reforma pravnog okvira, vreme i resursi. Naime, da bi u Srbiji na lokal-

INTERVJU: LJILJANA LUČIĆ, DRŽAVNA SEKRETARKA MINISTARSTVA ZA RAD I SOCIJALNA PITANJA

Hraniteljstvo u lokalnom domenu

"Opšta je saglasnost da prava koja garantuju minimum socijalne sigurnosti moraju ostati na centralnom nivou"

„LOKALNA SAMOUPRAVA“: Šta može, a šta ne može biti decentralizovano u oblasti socijalne zaštite?

LJILJANA LUČIĆ: Kada govorimo o decentralizaciju u socijalnom sektoru u Srbiji, prva tema je šta sa centralnog nivoa može da se spusti u nadležnost lokalnih samouprava. Postoji konsenzus u profesionalnoj javnosti da neke stvari još ne mogu biti decentralizovane, a to su pre svega, novčana davanja za siromašne porodice sa decom (kao što je dečji dodatak), siromašna domaćinstva (socijalna pomoć) i tuđa nega i pomoć. Glavni problem u Srbiji i dalje je siromaštvo, iako je ono apsolutno prepolovljeno od 2002. do 2008. Dakle, smanjen je broj građana koji su na lini-

ji siromaštva, ali ono nije iskorenjeno, nezaposlenost je i dalje veliki problem. Opšta je saglasnost da prava koja garantuju minimum socijalne sigurnosti moraju ostati na centralnom nivou.

Drugi problem je usluga smeštaja u domove osoba sa invaliditetom, bilo da je reč o smetenima u razvoju ili osobama sa fizičkim invaliditetom. Nažalost, u toj oblasti nismo uspeli da razvijemo dovoljan broj oblika vaninstitucionalne zaštite, jer lokalne samouprave nemaju finansijske, a neke ni profesionalne kapacitete da bi podržale porodicu u kojoj živi osoba sa invaliditetom. Transformacija ustanova za osobe sa invaliditetom mora da se nastavi u okviru nadležnosti centralnih vlasti.

Koje socijalne usluge mogu biti spuštene na lokalni nivo?

Razmišlja se da domovi za decu bez roditeljskog staranja budu decentralizovani na nivo Vojvodine ili Grada Beograda, koji imaju kapacitete da prihvate tu nadležnost. Tu je reforma daleko otišla, imamo oko 600 dece do 18 godina u domovima, a preko 3500 je u hraniteljskim porodicama. Takođe, i hraniteljstvo kao usluga na nacionalnom nivou mogla bi biti spuštена na lokalni nivo.

Na konferenciji smo raspravljali o modelima decentralizacije i očigledno je da ne možemo da decentralizujemo i ono oko čega postoji saglasnost, zato što je Srbija neravnomerno razvijena i ima veliki broj opština sa malim budžetima. Preovladava stav da treba ići po fazama. Na primer, Vojvodina ima sasvim dovoljan broj domova za stare, njima može biti data nadležnost, kao i Gradu Beogradu. Ali, u drugim opštinama ne postoji dovoljno razvijena mreža i finansijska podrška i u tim slučajevima ostaje na centralnom nivou.

Rasprava je bila zanimljiva, i mi ćemo sigurno do kraja 2008. godine imati još ovakvih debata, a krajem godine i doneti odgovarajuće odluke ako to bude moguće.

nom nivou postojao dobar sistem socijalne zaštite, potrebno je podizanje ljudskih, organizacionih i finansijskih kapaciteta na lokalnom nivou. Ožegović je rekao da u MRSP-u treba ostaviti nivoe planiranja, standarda i kontrole kvaliteta, a operativni deo treba prepustiti lokalnim samoupravama, i dodao da će SKGO biti dobar partner centralnim nivoima vlasti u oblastima edukacije i informisanja lokalnih samouprava.

Hristos Gofas, šef operacija EAR-a, obratio se skupu rečima da želi da priča o tri aspekta reformi u ovoj oblasti, a to su: ljudski aspekt, participativno učešće i evropski aspekt. Dodao je da se radi na uspostavljanju evropskih standarda, koji su tu, gde će i ostati. Konstantin Jerokostopulus, specijalni predstavnik Generalnog sekretara Saveta Evrope, naglasio je da je, iz perspektive Saveta Evrope, Srbija 2007. godine ratifikovala Povelju o decentralizaciji lokalnih samouprava, te je obavezna da poštuje principe iz Povelje. Njen zadatak je jačanje lokalnih samouprava u Srbiji, kao i uspostavljanje uravnoteženog i transparentnog dodeljivanja uloga lokalnim samoupravama u skladu sa evropskim standardima, te da se nada da će Srbija ratifikovati revidiranu evropsku Povelju čim to okolnosti budu dozvolile. Nakon uvodnog obraćanja, Ljubomir Pejaković, specijalni savetnik mini-

stra za RSP, otvorio je radni deo. Svoje prezentacije o administrativnim i finansijskim modelima decentralizacije u oblasti socijalne zaštite izložili su Viktor Giosan (OPM) i Gabor Peteri (CE). Gordana Matković je prezentovala ključne probleme i pitanja koje treba razmotriti u radnim grupama, a koji su se izdvojili u dosadašnjem radu podgrupa. Tokom dosadašnjeg rada postignut je konsenzus da u sadašnjoj fazi ne treba decentralizovati: materijalne naknade, hraniteljstvo i rezidencijalnu zaštitu osoba sa invaliditetom. Učesnici su, kroz rad u tri radne grupe (Beograd, Vojvodina i Srbija), imali priliku da formulišu i praktične predloge za unapređenje ponuđenog modela, uzimajući u obzir različite kapacitete neravnomerno razvijenih područja Srbije.

PITANJA I ODGOVORI: Otvorena su pitanja za diskusiju i odlučivanje o podeli odgovornosti centralnog i lokalnog nivoa u domenu socijalne zaštite: uspostavljanje pravila za licenciranje i implementaciju licenciranja za usluge koje su u nadležnosti lokalnog nivoa, kao i uspostavljanje regulatornih procesa, uključujući inspekciju i praćenje. Konkretno, učesnici su pitali kako se predložena podela odražava na "vođenje slučaja" kao novi model rada CSR-a, koje su prednosti i nedostaci odvajanja novčanih davanja i pružanja usluga, i da li bi predlog da se kontrola i monitoring, kao

i stručna supervizija i inspekcija, organizuju samo u nekim većim opštinama i gradovima u okviru dekoncentrisanih kancelarija MRSP-a, omogućio prevazilaženje problema nedovoljnih stručnih i profesionalnih kapaciteta u manjim i nedovoljno razvijenim opštinama?

U domenu finansiranja socijalnih usluga, postavilo se nekoliko pitanja:

koji je model transfera finansijskih sredstava najpogodniji u slučaju izabranog modela prenosa nadležnosti za rezidencijalni smeštaj, a koji za CSR; da li je model finansiranja na osnovu indikatora o objektivnim potrebama realan u bliskoj budućnosti; da li su komplementarni grantovi najbolja opcija za finansiranje usluga koje se već nalaze u nadležnosti lokalnih samouprava; da li u prvoj fazi komplementarni grantovi mogu pre svega da budu usmereni na najmanje razvijene opštine; kako se vrši podela odgovornosti kontrole u slučaju komplementarnih grantova.

Opšta je saglasnost da reformu socijalne zaštite svakako treba nastaviti u pravcu decentralizacije i spuštanja na lokalni nivo, te da su Beograd i Vojvodina za to svakako spremniji i imaju veće kapacitete od uže Srbije, koja očekuje pomoć od centralnih nivoa vlasti u vidu predloženih dekoncentrisanih kancelarija MRSP-a. ×

Jasmina Tanasić, SKGO

U kojoj fazi je izrada novog zakona o socijalnoj zaštiti?

Mi smo ga započeli, ali će parlamentarna izborna doneti zastoj, jer kada se formira nova vlada, formalno se povlače čak i doneći zakoni...

Da li su predviđeni novi oblici socijalne zaštite?

Sigurne kuće, prihvatne stanice, prihvatilišta, svratišta, takozvani su otvoreni oblici zaštite za ljude koji tamo u kriznom periodu borave. Oni mogu da prihvate stručnu pomoć, i vraćaju se u svoju sredinu. Naš važeći zakon o socijalnoj zaštiti tu vrstu usluge prepusta lokalnim zajednicama.

Kako se finansiraju različiti otvoreni oblici zaštite?

Kao pružaoci nekih nedostajućih usluga pojavljuju se lokalne samouprave, koje na osnovu konkursa finansiraju dnevne boravke, svratišta, sigurne kuće i druge oblike zaštite, i nevladin sektor. Takođe, postoji i Fond za socijalne inovacije koji finansijski pomaže razvijanje socijalnih usluga u malim opštinama koje nemaju dovoljno finansijskih sredstava. Ono što nedostaje jeste licenciranje pružaoce usluga i to je odgovornost države i nadležnog ministarstva. Drugo, ne postoji uvek transparentnost korišćenja sredstava dobijenih na konkursu. Postoje i pružaoci usluga, kao što je Sigruna kuća, koji ne učestvuju na konkursima pa ne postoji formalna mogućnost transparentne kontrole korišćenja sredstava, već

se finansiraju iz donacija. To su otvoreni oblici socijalne zaštite u nadležnosti lokalne samouprave negde finansirane iz budžeta opštine, a negde iz državnog budžeta, Fonda za socijalne inovacije ili budžeta donatora.

Da li je neophodan regionalni nivo organizovanja socijalne zaštite, za šta se neki stručnjaci zalažu?

Mislim da naš Ustav pruža mogućnost, odnosno ne brani da se više opština udruži ako ima interes da razvije neku uslugu ili da osnuje neku ustanovu. Na primer, ne postoji zakonska prepreka da se nekoliko opština organizuje i osnuje dom za stare, jer je to racionalno u malim opštinama. Naše društvo ne ide u pravcu regionalizacije, neki gradovi svojim kapacitetima i veličinom već liče na regione. Mislim da je i temelj društva lokalna samouprava, kojoj Ustav ne brani udruživanje ako postoji interes. Veliki gradovi su već postali svojevrsni regioni.

U današnjoj raspravi pokrenulo se i pitanje potrebe decentralizacije Beograda, koji ima toliko velike opštine (Novi Beograd) koje nemaju ovlašćenja u oblasti socijalne zaštite koja imaju Ub, Svrlijig, Čoka. To Beogradu tek prestoji. ×

Vizija, slogan i logo

Šest vojvođanskih opština sve bliže strategiji održivog razvoja

Projekt "Lokalna agenda 21 – Prekograničnom saradnjom do održive zajednice", koji Stalna konferencija gradova i opština sprovodi u šest opština u Vojvodini, jedan je od projekata Programa prekogranične saradnje Srbije i Mađarske koji se realizuje uz finansijsku podršku Evropske unije preko Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR). Glavni cilj projekta je dugoročno poboljšanje kvaliteta života u opštinama pograničnih regija Srbije i Mađarske, njihovo zbližavanje i povećana interakcija među građanima, privrednim subjektima i kulturnim institucijama, dok su specifični ciljevi projekta fokusirani na izradu strategija lokalnog održivog razvoja u opštinama Irig, Sremski Karlovci, Odžaci, Kula, Kovin i Novi Bečej uz učešće što većeg broja predstavnika lokalnih zajednica. Prekogranični partner na projektu je Asocijacija lokalnih vlasti regije Baja (Bajai Többscélu Kistérségi Társulás), čiji je osnovni zadatak bio da prenesu svoja iskustva u izradi strategije održivog razvoja i pomognu ovaj proces u vojvođanskim opštinama.

Započet u julu prošle godine, projekat je za jako kratko vreme zaživeo u ovim lokalnim zajednicama. Ubrzo nakon početka njegovog sprovođenja, u svakoj od opština-partnera formiran je Opštinski forum, telo imenovano od strane skupštine opštine (ili predsednika opštine) koje čine relevantni predstavnici svih sfera svakodnevnog života lokalne samouprave. Ovom telu poveren je mandat izrade Strategije održivog razvoja i svih aktivnosti povezanih sa donošenjem desetogodišnjeg plana razvoja opštine u svim njenim segmentima, zasnovanim na principima održivosti.

LEGITIMITET DAJU GRAĐANI: Kao jedna od aktivnosti na projektu u prethodnoj fazi izdvaja se i izbor za viziju, slogan i logo strategije održivog razvoja lokalne zajednice, elemente kojima strategija dobija svoj prepoznatljiv vizuelni identitet. Ova aktivnost značajna je po

LOGOTIPI: NOVI BEČEJ, IRIG I SREMSKI KARLOVCI

tome

što se u njenu realizaciju uključuje i veliki broj građana lokalne zajednice, a široka participativnost lokalnog stanovništva, uz zvanično "odobranje" čitavog procesa koje se ogleda u usvajanju strategije od strane skupštine opštine, glavna je prednost ove strategije jer joj daje snagu legitimnosti i osigurava da će se njeno sprovođenje nastaviti bez obzira na trenutnu političku vlast u opštini.

Kada je došao red na izradu vizuelnog idejnog rešenja strategije lokalnog održivog razvoja, nismo imali mnogo dilema oko toga kome je najbolje da poverimo tako odgovoran i krupan zadatak. U konsultacijama sa predstavnicima lokalnih vlasti, brzo smo se dogovorili da taj zadatak ostavimo mladima, jer su upravo oni ti koji će najviše biti u mogućnosti da doprinesu sprovođenju te strategije, i kojima ostavljamo kao nasleđe da se brinu o svom mestu rođenja poštujući principe održivosti i imajući u vidu i svoja pokolenja. U svih šest opština raspisan je likovni i literarni konkurs u osnovnim i srednjim školama, gde su direktori, nastavnici i profesori likovnog obrazovanja objasnili učenicima temu konkursa, odnosno kako oni vide svoje rodno mesto za dvadeset godina. Odziv je u većini opština bio ogroman,

- Naša opština je ekonomski jaka, stabilna i prosperitetna, pruža jednake šanse svima.
- Smeštena na Dunavu, rodna i radna, u njoj ostaju naša deca da bi pametno i odmereno, ekološki savesno iskoristila plodnu zemlju, dobru infrastrukturu, lepotu multikulturalnog šarenila.
- Voda nam je bistra, putevi su pravi, a zvo- na sa naših crkava daleko se čuju.
- Podržavamo racionalno korišćenje svih resursa i poštujemo sopstvene različitosti.
- Obrazovanjem i optimizmom u obnovu
- Džoker za budućnost
- Ambiciozno i afirmativno u akciju
- Civilizovano do cilja
- Istrajno u inovacije i investicije

ODŽACI MOJA LUKA

što je postavilo težak zadatak članovima žirija, opštinskom forumu, da odabere porednički rad koji će predstavljati zvanični logo, viziju i slogan strategije razvoja te opštine. U nekim slučajevima likovna rešenja učenika u celosti su se iskoristila za vizuelni identitet strategije, dok se u drugim opštinama Forum odlučio da poredničko rešenje poveri lokalnom slikaru ili grafičkom dizajneru na dalju obradu. Mališanima koji su pobedili na likovnom konkursu uručene su i prikladne nagrade – ispred SKGO-a dodeljena su im najnovija izdanja Larusove "Nove istorije umetnosti", a u nekoliko opština predstavnici lokalne vlasti poklonili su najuspešnijima i kompjutere, muzičke plejere, diskove...

Trenutno članovi opštinskog foruma i radnih grupa, koje pored članova Forumu čine i stručnjaci iz lokalne zajednice iz svih oblasti pokrivenih strategijom održivog razvoja opštine (privreda, turizam, obrazovanje, kultura, zdravlje, sport, urbanizam i prostorno planiranje itd.) rade na definisanju ciljeva razvoja za svaku od oblasti. Nakon toga, opštine očekuje finalno "sklapanje" svih elemenata strategije, javna rasprava, i njeno usvajanje. Ovim činom će se Irig, Sremski Karlovci, Odžaci, Kula, Kovin i Novi Bečej pridružiti svega nekoliko opština u Srbiji koje su donele svoje strategije lokalnog održivog razvoja, i kao takve postaću atraktivnije za domaće i strane investitore, donacije EU i ostalih donatora u Srbiji, projekte pokrajinskih i republičkih vlasti, što bi na duge staze sve trebalo da doprinese poboljšanju standarda i kvaliteta života u ovim opštinama.

Meran Lukić, SKGO

Opštine same naplaćuju porez

Počev od 2007. godine pa sve do danas, 42 lokalne samouprave u Srbiji formirale su lokalne poreske administracije i preuzele nadležnost naplate poreza na imovinu od Ministarstva finansija – Poreske uprave

S talna konferencija gradova i opština, nacionalna asocijacija svih lokalnih samouprava u Srbiji, zajedno sa Nemačkom organizacijom za tehničku saradnju (GTZ), početkom ove nedelje bila je organizator skupa kome su prisustvovali predstavnici sve 42 lokalne samouprave koje su, u skladu sa Zakonom o finansiranju lokalne samouprave koji se primenjuje od prošle godine, preuzele nadležnost administriranja svojih izvornih prihoda i među njima poreza na imovinu koji je po ovom zakonu sada njihov izvorni prihod i predstavlja novinu u načinu finansiranja lokalne samouprave.

Izražavajući zadovoljstvo zbog broja opština koje su preuzele ovu nadležnost, Aleksandar Bučić, pomoćnik generalnog sekretara SKGO-a, naglasio je značaj koji će ovo imati na rast prihoda lokalnih budžeta i pozdravio aktivno učešće Ministarstva za telekomunikacije i informatičko društvo, Poreske uprave i Instituta "Mihailo Pupin" u ovom procesu, koji će do kraja ove i početka sledeće godine, što je ujedno i zakonska obaveza, dovesti do toga da će sve lokalne samouprave u Srbiji ovaj posao obavljati samostalno.

Čitav proces prenosa ove nadležnosti na lokalni nivo podržala je Republika Srbija kroz projekat "Fiskalna decentralizacija Srbije", koji se finansira sredstvima iz Nacionalnog investicionog plana i kojim ispred republičke vlade rukovodi Ministarstvo za telekomunikacije i informatičko društvo. Upoznavajući prisutne na ovom skupu o pojedinostima vezanim za projekat i narednim koracima u njegovoj implementaciji, Nebojša Vasiljević, pomoćnik ministra za telekomunikacije i informatičko društvo, rekao je da je oko 90 lokalnih samouprava pozitivno odgovorilo na dopis Ministarstva u kome su opštinama i gradovima ponuđene odgovarajuće mogućnosti za nabavku sredstava za rad, kompjuterske opreme i softverskih sistema, a što bi sve bilo nabavljeno kroz ovaj projekat i bilo finansirano sredstvima NIP-a. Tenderska procedura i proces javne nabavke ovih sredstava je već pokrenut i zvanično objavljen, i

po mišljenju Vasiljevića, tokom naredna dva meseca bi mogao da se očekuje završetak procedure javne nabavke, nakon čega bi krenulo sukcesivno opremanje gradova i opština sa informacionim sistemom i pratećom opremom neophodnom za njegovo funkcionisanje. Čitav projekat i implementacija sistema lokalne poreske administracije zamišljeni su kao jedan od koraka u pravcu elektronske uprave na nivou Republike Srbije i ovo ministarstvo će i dalje

RAST PRIHODA LOKALNIH BUDŽETA:
SKUP LOKALNIH VLASTI

pridavati visok prioritet ovom projektu, zaključio je Vasiljević.

O aktivnostima Poreske uprave u ovom procesu govorila je Gordana Ostojić, pomoćnik direktora Poreske uprave, koja je od samog početka uključena u projekat kao i čitav proces prenosa nadležnosti. Ona je istakla da je u Poreskoj upravi trenutno u toku izrada završnog računa za 2007. godinu kada je porez na imovinu u pitanju, nakon čega će uslediti transfer tih podataka lokalnim samoupravama kako bi one raspolagale podacima neophodnim za naplatu poreza na imovinu. Takođe, centralna jedinica čitavog sistema za lokalne poreske administracije će se nalaziti u Poreskoj upravi i kraj njene instalacije se očekuje za jedan mesec, nakon čega će biti omogućena trenutna i svakodnevna komunikacija lokalnih poreskih administracija i Poreske uprave u cilju dvosmerne razmene određenih podataka.

Jedan od ključnih učesnika u ovom projektu i u procesu fiskalne decentralizacije je i

Institut "Mihailo Pupin" koji je, kroz ovaj projekat i po nalogu države, izradio informacioni sistem lokalne poreske administracije čija je instalacija i implementacija po opštinama upravo u toku. Obraćajući se prisutnima, Vladan Batanović, direktor Instituta, posebno je pohvalio ove 42 opštine koje su prve shvatile značaj samostalne naplate svojih prihoda i poreza na imovinu i istakao značaj ovog pionirskog posla koje su one preuzele a sve u cilju bolje, sveobuhvatnije i pravednije naplate ovog poreza, što će kroz rast budžetskih prihoda svakako doprineti i kvalitetnijem životu građana na lokalnom nivou. Izrada ovako modernog i savremenog sistema je, po njegovim rečima, predstavljala svojevrsan izazov za "Pupin" i na njegovom razvoju su radile čitave ekipe inženjera poslednjih godinu dana. "Danas", kazao je on, "sa zadovoljstvom možemo da kažemo da je sistem završen, testiran u određenom broju opština i da je upravo u toku njegova implementacija u svim ostalim

koje su se opredelile za njegovu upotrebu. Te lokalne samouprave će ove godine samostalno raditi na njemu, izdavaće poreska rešenja svojim obveznicima, vršiti naplatu i kontrolu poreza, jednom rečju sve ono što i predviđa Zakon o finansiranju lokalne samouprave." Zahvaljujući ugovoru koji je Institut potpisao sa Ministarstvom za telekomunikacije, opštine će imati dugoročnu podršku od strane Instituta u ovom procesu i praktičnoj upotrebi novog sistema, što će njihov rad učiniti efikasnim i kvalitetnim.

Zatvarajući ovaj skup Aleksandar Bučić je podvukao značaj fiskalne decentralizacije koja trenutno verovatno predstavlja jedan od najvažnijih decentralizacionih procesa u Srbiji, i direktno vodi finansijskom jačanju lokalne samouprave i rastu njene finansijske autonomije. S tim u vezi, on je pozvao i sve ostale lokalne samouprave da što pre krenu putem ove 42 opštine i grada, prvo kako bi se ispoštovali zakonski rokovi za to do kraja ove godine, a zatim i kako bi porez na imovinu u čitavoj Srbiji postao značajan lokalni prihod i kako bi gradovi i opštine u većoj meri imale kapacitet da svoje funkcije i nadležnosti finansiraju iz svojih sopstvenih sredstava, a ne samo sredstava koje dobijaju sa republičkog nivoa. Pošto neke od opština već ostvaruju značajne rezultate u ovoj oblasti tokom 2007. i 2008. godine, nema sumnje da će do početka 2009. godine sve lokalne samouprave preuzeti svoju zakonsku obavezu samostalnog administriranja svojih izvornih prihoda.

INTERVJU: VLADETA PETROVIĆ, IZVRŠNI DIREKTOR ZA POŠTANSKI SAOBRAĆAJ PTT-a

Sve adrese su kodirane

“PTT u svakom većem gradu ima svoje sedište i radne jedinice koje pokrivaju područje Srbije – sve opštine su umrežene preko Pošte”

Potpisivanje sporazuma između PTT-a i Stalne konferencije gradova i opština (o čemu smo pisali u prošlom broju) omogućava olakšice gradovima, opštinama i građanima. Prema rečima Vladete Petrovića, izvršnog direktora za poštanski saobraćaj PTT-a, to znači rešavanje problema koji do sada nisu bili vidljivi, bolju saradnju i bliže odnose.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Šta to konkretno znači?

VLADETA PETROVIĆ: Pošta ima svoju mrežu i obuhvata, kao i lokalne samouprave, sve stanovnike i sva naseljena mesta u zemlji. Prirodno je da se ostvari simbioza između te dve uslužne delatnosti zbog interesa građana, imajući u vidu da je sada u nadležnosti lokalnih samouprava naplata poreza. Logično je da se povežu sistemi koji uslužuju sve građane.

Konkretni pogodnosti zavise od opštine, one mogu da budu velike, a najčešće se ogledaju u popustima oko poštarine. Ponudili smo projekat adresnog koda – tačno obeležavanje svake tačke u zemlji i adrese svih lica. U zemlji postoji mnogo ulica bez broja i sa istim nazivima, mnogo novoizgrađenih objekata kojih nema u katastru Geodetskog zavoda. Zato smo napravili adresni kod da bismo tačno znali gde ko živi i da bismo vodili računa o adresama. Razne druge pogodnosti postoje: od smanjenja troškova poštarine i naplate komunalnih

usluga i poreza. Pošta ima najbolju i najjeftiniju uslugu. Mnoge lokalne samouprave imaju svoje kurire, a ima ih i Pošta, a za državu je skupo da plaća duplo.

Kakva je dalja procedura, kada je o opštinama reč?

PTT u svakom većem gradu ima svoje sedište i radne jedinice koje pokrivaju područje Srbije – sve opštine su umrežene preko Pošte. Već imamo pozitivna kretanja, na primer u Užicu se glasački listići već uručuju na takav način. Svaka opština sklapa pojedinačan ugovor sa PTT-om, nije samo popust oko poštarine jedina pogodnost, nudimo im kompletnu infrastrukturu. Zamislite da se u bilo kojoj pošti elektronskim putem izdaje izvod iz knjige rođenih neovisno od toga gde je čovek rođen, a gde živi, a PTT to može.

Šta je pogodnost za građane?

Brža, efikasnija i tačnija usluga. U protokolu je naveden niz usluga: brza pošta, telekomunikacije i informatičke usluge. PTT ima svoju

internet kompaniju i kablovsku televiziju koju je moguće razvesti u opštine, a povoljniji smo sa cenom od drugih kablovskih operatera. PTT ima najbolju optičku mrežu u Beogradu, a to je budućnost. Mi uslugu više ne gledamo kao pismo i paket, već kao komunikaciju (obično i elektronsko pismo) i logistiku (paket, transport). PTT u Srbiji ima veliku konkurenciju: DHL (vlasnik je nemačka pošta), TNT (holandska pošta), DPT (francuska pošta), najveće transportere robe u svetu Fedex, IPC i još sedamdesetak privatnih kurirskih firmi. Jednu od najvećih privatnih kurirskih grupa City group kupila je austrijska pošta. Mi možemo da im konkuriramo tako što ćemo biti bolje organizovani, ostvariti saradnju sa lokalnom samoupravom, građanima i privredom. To je tržište, mi ne bežimo od toga. Moramo da imamo u svesti univerzalnu obavezu pošte – a to je da nosi prenos pisama do 350 grama.

Zašto tu vrstu usluge radi samo država preko PTT-a, da li je to monopol?

Ta vrsta monopola postoji i u razvijenim zemljama Evropske unije, i trebalo je da bude ukinut 2009. godine. Međutim, ukidanje monopola odloženo je do 2011. godine, pa tako državne pošte i dalje raznose pisma do 100 grama kako bi mogle da pokriju troškove njihovog raznošenja po svim domaćinstvima. Ali, zato na tržištu kablovskih distributera, interneta, ekspres kurirskih usluga, direktne neadresovane pošte i drugih usluga imamo žestoku konkurenciju, koja nije regulisana.

Zar to ne bi trebalo zakonom da se reguliše?

Novi zakon o pošti stupio je na snagu, ali još nije formirana Agencija za poštanske usluge koja bi regulisala i postavila tržišne uslove, kako bismo zakonski mogli da se borimo sa konkurencijom. Mi smo najveći internet provajder u Srbiji, ali se ne reklamiramo iz organizacionih razloga, odnosno, nažalost, nemamo odvojene budžete za marketing. Počeli smo i da nudimo uslugu promene domena, već smo formirali cene. I što se tiče kablovske televizije, jeftiniji smo od ostalih

operatera, što javnosti nije dovoljno poznato. Kablovsku televiziju ne doživljavamo samo kao televiziju građana već i kao povratnu komunikaciju, logistički rad. Takođe, PTT će biti logistička podrška Univerzijade – transport, prevoz, oprema, kablovske, poštanske, telefonske usluge. Pokazali smo efikasnost prilikom upisa akcija građana, nemamo nijednu reklamaciju. ×

PROJEKTI

Od Helsinkija do Beograda

Misija OEBS-a i Žikić fondacija organizovale su 7. marta 2008. u Beogradu konferenciju povodom 30. godišnjice Konferencije o evropskoj bezbednosti i saradnji (KEBS), jednog od ključnih događaja koji su postavili temelje organizacije. Ovaj događaj pod nazivom "Od Helsinkija do Beograda" održao se uz podršku Finske koja predsedava OEBS-u. Konferencijom je svečano obeležen prvi sastanak kontinuiteta KEBS-a, prethodnice OEBS-a, koji se održao u Beogradu od 4. oktobra 1977. do 8. marta 1978. godine.

Učesnici, među kojima su se našli ugledni politikolozi iz država članica OEBS-a, razgovarali su o razvoju organizacije od KEBS-a do OEBS-a, kao i o primeni Finalnog helsinškog akta. Na otvaranju konferencije govorili su Feodor Starčević, pomoćnik ministra spoljnih poslova Republike Srbije, ambasador Hans Ola Urstad, šef Misije OEBS-a u Srbiji, profesor Ditmar Dalman, predsedavajući Žikić fondacije, ambasador Marku Reima iz finskog Ministarstva inostranih poslova, i Živorad Kovačević, prednik Evropskog pokreta u Srbiji.

Žikić fond je osnovana 17. decembra 2005. godine u Beogradu, a osnivač je Žikić fondacija iz Bona, SR Nemačka. Žikić fondaciju je 9. decembra 1998. godine osnovao lekar srpskog porekla dr med. Mihailo Žikić, koji je radio kao primarijus hirurškog odeljenja na klinici u Detmoldu. Njegova osnovna ideja pri osnivanju Fondacije bila je unapređenje odnosa između Nemaca i Srba i podsticanje razvoja demokratije u Srbiji. Kao i Fondacija, i Žikić fond je nevladina, nestranačka i dobrotvorna organizacija. Žikić fond/Fondacija za cilj ima podsticanje nemačko-srpskih odnosa kroz podršku nauci i istraživanjima u oblasti društvenih nauka, obrazovanja i vaspitanja, umetnosti i kulture u obe zemlje. Integracija Srbije u evropske strukture predstavlja globalni okvir delovanja Fonda/Fondacije.

Firma u učionici

Sredinom februara potpisana su četiri sporazuma između USAID-ovog programa za Ekonomsku sigurnost i Dostignuća mladih u Srbiji (Junior Achievement & Young Enterprises u Srbiji – JAS) i opštinâ Prijepolje, Novi Pazar, Kraljevo i Kuršumljija. Sporazumom sa ovim opštinama Prijepolje i Novi Pazar formalizuje se podrška lokalne samouprave realizaciji druge faze programa Dostignuća mladih, kojim će biti obuhvaćeni nastavnici i učenici tokom letnjeg

semestra 2008. godine. Cilj programa je promovisanje vrednosti preduzetništva i razumevanje biznisa među mladima u Srbiji. Program Dostignuća mladih kroz praktični rad uči đake kako da pokrenu i vode svoju firmu, i plasiraju proizvode i usluge firme na tržištu. Projekat predviđa formiranje najmanje jedne "učeničke kompanije" po školi. Srednjoškolci u Srbiji nemaju mogućnost da kroz redovnu nastavu u školama steknu posebna znanja i veštine koje se danas traže na tržištu rada, što ih onemogućava da nađu posao po završetku školovanja. Obrazovni program Dostignuća mladih omogućuje mladima da nauče nešto više o preduzetništvu kao mogućem poslovnom opredeljenju, i kroz predavanja i interaktivne radionice upoznati ih sa osnovnim veštinama koje su u skladu sa zahtevima današnjeg tržišta. USAID-ov program za Ekonomsku sigurnost, kroz partnerstvo sa JAS-om, ima za cilj da ove godine unapredi preduzetničke veštine najmanje 400 srednjoškolaca u sedam ciljnih opština i obučiti 37 nastavnika iz 20 škola tokom 2007–2008. školske godine. Rad sa mladima i investiranje u njihovo obrazovanje i preduzetničke veštine jedan je od glavnih prioriteta USAID-ovog programa za Ekonomsku sigurnost.

Milion stabala za Srbiju

Ministarstvo zaštite životne sredine početkom ove godine pokrenulo je akciju "Milion stabala za Srbiju" kako bi se povećala pošumljenost Srbije, koja je ispod prosečnog evropskog stepena šumovitosti. Milion stabala će biti zasađeno u raznim delovima Srbije, a novi zasađeni će pokriti ukupnu površinu od 2,5 hiljada hektara, što odgovara površini 4000 fudbalskih terena. Sa svih površina će se osloboditi novih 5000 tona kiseonika, čime će se znatno smanjiti prisustvo teških metala i drugih polutanata iz zemljišta i voda, poboljšaće se zaštita od vetra, nanošenje snega, poboljšaće se mikroklima i postići znatni dekorativni efekti. Kako bi se negativni efekti smanjili, pošumljavaće se delovi između industrijskih zona i naselja, vetrozaštitni pojasevi, zone duž puteva, napuštene i rekultivisane deponije, kao i koprivi. Ministarstvo zaštite životne sredine je za realizaciju projekta izdvojilo 80 miliona dinara, dok su iz NIP-a za 2008. godinu izdvojena 22 miliona dinara.

U prvoj fazi lokalne samouprave su podnosile predloge projekata pošumljavanja, druga faza je sadnja, treća priprema za jesenju sadnju i nega sadnica, a četvrta faza je jesenja sadnja. U 2009. i 2010. godini nastaviće se sa negom i održavanjem zasada posađenih u 2008, što

će takođe finansirati Ministarstvo. Tokom ove godine biće posađene sadnice različitih vrsta drveća i žbunja, a najčešće vrste koje će se saditi su: hrast, bagrem, platan, lipe i divlje voćne vrste. Ministarstvo će ostaviti opštinama gotove zasade, a lokalna javna preduzeća biće zadužena da se o njima brinu naredne dve godine. Akcijom su do sada obuhvaćeni gradovi i opštine Čačak, Sombor – Bački Monoštor, Šabac, Bački Petrovac, Niš, Mali Idoš, Arilje i Srbobran.

Voće za 20 miliona dolara

"Zadovoljstvo mi je da sam danas ovde sa firmama iz najbitnijeg sektora ekonomije u Srbiji – poljoprivrede. Samo u poslednjih mesec dana, u saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID), poljoprivredni proizvođači iz Srbije posetili su tri velika međunarodna sajma, dva u Nemačkoj i jedan u Dubaiju, gde su ugovorili poslove vredne 20 miliona dolara. Od ovih 20 miliona, ugovori u vredno-

sti 1,7 miliona dolara su već potpisani, a voće iz Srbije je već na putu ka kupcima u Rusiji i Francuskoj", rekao je direktor USAID-a u Srbiji Majkl Harvi. Dvanaest poljoprivrednih kompanija koje su učestvovala na ovoj obuci su Galant i IG-LU iz Kraljeva, Fontana iz Preševa, Natural Food iz Bujanovca, Subex iz Novog Pazara, Frigo-Nais iz Kuršumlje, Mlekara Zlatibor iz Užica, Begečki povrtari iz Begeja, Fruitland iz Subotice, Moravica i Agrograf iz Arilja i Bilje Borča iz Beograda.

Projekti USAID-a Agrobiznis i Ekonomska sigurnost podržaće finansijski i tehnički zajednički nastup dvanaest malih i srednjih kompanija iz cele zemlje na ovoj najvećoj smotri poljoprivrede u regionu. Kroz svoje projekte za ekonomsku sigurnost i agrobiznis, USAID radi na povećanju prodaje poljoprivrednih proizvođača i broja radnih mesta u poljoprivredi Srbije kroz poboljšanje konkurentnosti srpskih proizvođača na lokalnim, regionalnim i međunarodnim tržištima. Takođe, USAID pomaže razvoj malih i srednjih preduzeća u ekonomski nerazvijenim sredinama i stvaranje prilika za zapošljavanje najugroženijeg stanovništva.

MEĐUNARODNA MARINA

APATIN – Ovih dana privode se kraju završni radovi na izgradnji Međunarodne marine Apatin, koja se smatra jednom od najvećih marina na obali Dunava. U kompleksu Marine, čija se vrednost procenjuje na više od tri miliona evra, u toku je završetak jedne od najmodernijih benzinskih pumpi u koju je Naftagas investirao 50 miliona dinara na kojoj će se potrošači snabdevati svim vrstama goriva za automobile i plinom. Prema projektu izgradnje, u Marini će biti instalirano 400 vezova, i to 120 za jahte i 280 za čamce.

NA BERLINSKOM SAJMU

SVILAJNAC – Na poziv predsednice Centralnog saveta Srba u Nemačkoj prof. dr Stojanke Aleksić, delegacija Fonda za doškolovanje mladih poljoprivrednika iz Srbije posetila je Sajam Fruit Logistica u Berlinu od 7. do 9. februara 2008. godine. Naše firme su se predstavile na Sajmu uz pomoć švajcarske organizacije SIPPO, našeg Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ili samostalno. Našu delegaciju primilo je Ministarstvo ruralnog razvoja, zaštite životne sredine i prava potrošača Branderburške pokrajine i to njihovog Sektora za evropsku i međunarodnu saradnju, Seljačkog saveza i vodećih distributera iz ove oblasti.

HIGIJENA U PREHRANI

SVILAJNAC – Poslednjih godina veliko interesovanje za higijenu prehrambenih proizvoda izaziva nedoumice i zbunjenost kod preduzetnika/ca u Svilajncu. Trening su organizovali Odeljenje za privredu i poljoprivredu i Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj SO Svilajnac, a trening "HACCP U PRAKSI" održala je firma Sertifikacija d.o.o. Beograd. S obzirom na to da se na teritoriji opštine Svilajnac poslednjih godina dosta ulaže u projekte koji se tiču razvoja stočarstva i ratarstva, a naročito organske proizvodnje i s obzirom da je opština Svilajnac centar organske proizvodnje u Srbiji, ovaj trening naročito je značajan za preduzetnike/ce u ovoj opštini.

ISPRAVKA

U rubrici "Opštinski život" u prethodnom broju greškom su spojene dve vesti iz opštine Medveđa u tekstu pod naslovom "Omladinski centar". Naime, potpisivanje Ugovora o poveravanju delatnosti sakupljanja, odvoženja i deponovanja smeća sa austrijskom kompanijom "Porr-Werner-Weber D.O.O" nije ni u kakvoj vezi sa USAID-ovim Programom za ekonomsku sigurnost "Inicijativa za razvoj omladinskog preduzetništva u južnoj Srbiji". Izvinjavamo se USAID-u i čitaocima.

MOST NA RAČI

SREMSKA MITROVICA – Most se gradi tik uz postojeći drumsko-železnički most koji povezuje Srbiju i Republiku Srpsku. Prema rečima Renea Miloševića, generalnog direktora Intermosta Beograd, glavnog izvođača radova, novi most će biti dug 400 a širok 11 metara i imaće biciklističke staze. Konstrukcija mosta je čelična, sandukastog preseka, ukupne širine sa kolovozom, pešačkim stazama i zaštitnim pojasevima 10,90 metara. Zadovoljavaće plovidbeni profil, a nova konstrukcija mosta biće teška 2040 tona. Za novi most ka Republici Srpskoj iz NIP-a su 2008. godini izdvojena dodatna četiri miliona evra. Procenjuje se da je celokupna investicija vredna oko 12 miliona evra.

STRUJA ZA 35.000 LJUDI

ŠABAC – Izgradnjom nove trafo-stanice na lokaciji Modran 2, rešava se višedecenijski problem snabdevanja električnom energijom stanovnika mačvanskih sela mitrovačke opštine, ali i nekoliko sela u opštini Šabac. Reč je o jednom od ukupno tri kapitalna objekta koja se grade u Republici Srbiji. Realizacijom ovog projekta 35.000 Mačvana dobiće struju napona jačine 220 volti. Transformatorska stanica je naponskog nivoa 110/20 kilovata, a dalekovod 100 kilovata. Vrednost ove investicije premašuje tri miliona evra, a sredstva je obezbedila Elektroprivreda Srbije.

VODIČ NA KUĆNU ADRESU

PALILULA – Opština Palilula je počela raspodelu "Velikog vodiča Palilule", koji sadrži adrese i brojeve telefona svih institucija, društava, malih i velikih privrednih subjekata na teritoriji opštine. Vodič je štampan u 40.000 primeraka na 235 strana i biće podeljen svim domaćinstvima i institucijama na Paliluli. Za građane je posebno koristan pregled nadležnosti i poslova svih pet odeljenja Gradske opštine Palilula – Odeljenja za opštu upravu, Odeljenja građevinskih i stambenih poslova, Odeljenja za inspekcijske poslove, Odeljenja za finansije i privredu i Odeljenja imovinsko-pravnih poslova.

MEDALJA ZA LETAČA

ZEMUN – Opština Zemun već godinama prati rad Aerokluba "Franjo Kluz" i podržava sve njegove aktivnosti. Član ovog kluba i vrhunski sportista Živan Josipović kao pobednik svetuskog kupa za 2007. godinu u oblasti vazduhoplovnog sporta u Lozani primiće pobedničko priznanje Međunarodne organizacije FAI. Ovaj višestruki državni prvak je i dobitnik prestižnog međunarodnog priznanja-medalje "Andrej Tupoljev" koja se dodeljuje pojedincima za poseban doprinos u razvoju vazduhoplovnog

sporta na svetskom nivou. U poslednje četiri godine zemunski sportski letači pobeđuju na domaćim i inostranim takmičenjima. Opština Zemun je izdvojila potrebna sredstva kako bi ovaj ugledni sportista otputovao u Švajcarsku gde će predstavljati zemunski sport.

I MI ROMI SMO REDOVNI ĐACI

PLANDIŠTE – Projekat Crvenog krsta Plandište pod nazivom "I mi Romi smo redovni đaci" realizuje se u opštini Plandište, a finansira ga Ministarstvo za ekonomiju i regionalni razvoj. Cilj projekta je da se poveća procenat dolaska romske dece na redovnu nastavu i da se olakša savladavanje redovnog gradiva kroz organizovanje dopunske nastave. Broj dece koja dolaze na dopunsku nastavu kreće se od 25 do 35. Analizirajući prve rezultate, rečeno je da se deo romske dece znatno popravio i da je povećana redovnost dolaska u školu za četvrtinu. Po sadašnjim podacima, u ovoj školi oko 30 odsto učenika je romske nacionalnosti, a u narednim generacijama biće ih polovina, čak i više.

SOKRATOVA NAGRADA

SUBOTICA – Evropska poslovna skupština (European Business Assembly), sa sedištem u Oksfordu, 17. marta 2008. je u okviru ceremonijalne dodele Sokratove nagrade dodelila međunarodnu nagradu za evropski kvalitet za uspešnost u postizanju visokog kvaliteta prema evropskim standardima JKP-u Vodovod i kanalizacija Subotica. Na ovoj tradicionalnoj, 42. po redu dodeli više puta su nominovana preduzeća, organizacije i ustanove iz Srbije, međutim JKP Vodovod i kanalizacija Subotica je prvi poslovni subjekat koji je dobitnik ovog međunarodnog priznanja. Nagradu su u Oksfordu lično preuzeli gradonačelnik Geza Kučera i direktor javnog preduzeća Imre Čeke.

BIZNIS INKUBATOR

KRUŠEVAC – Početkom aprila očekuje se ulazak prvih "stanara" u Biznis inkubator centar u Kruševcu, smešten u Industrijskoj zoni C. Ovo je jedna od najznačajnijih grinfild investicija u Srbiji finansirana sredstvima NIP-a, lokalne samouprave (koja je obezbedila i gradsko građevinsko zemljište) i donatorskim sredstvima. Vrednost projekta procenjuje se na oko 68 miliona dinara. Biznis inkubator zauzima prostor od oko 1400 m², sa 20 modula (11 proizvodnih i 10 uslužnih) i zajedničkim prostorijama. Pogodnosti koje će se pružiti zakupcima su najniže cene zakupa poslovnog prostora, tri godine boravka, prva četiri meseca besplatno, poslovna obuka i savetovanje, marketing i konsalting i besplatno korišćenje zajedničkih prostorija.

VREME

Copyright © 1997–2005 Vreme

PDF izdanje razvili: Saša Marković i Ivan Hrašovec

obrada: Marjana Hrašovec